

ZAPISNIK

sa 53. i nastavka 53. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, održanih 11. i 17. juna 2015. godine

Sjednica je počela u 12 sati i 10 minuta.

Sjednicom je predsjedavao dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi/ce Odbora: doc.dr Srđa Popović, prim. dr Izet Bralić, Rešad Sijarić, Ljerka Dragičević, Zoran Miljanić, Snežana Jonica, mr Dritan Abazović i dr Ljiljana Đurašković, zamjenica predsjednika Odbora.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici Husnija Šabović i dr Radovan Asanović.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali: dr Suad Numanović, ministar za ljudska i manjinska prava, Blanka Radošević-Marović, generalna direktorica Direktorata za unapređenje i zaštitu ljudskih i manjinskih prava i Leon Gjokaj, generalni direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda.

Sjednici su, po pozivu, u skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika Skupštine, prisustvovali: dr Jovan Kojičić, sekretar Savjeta za zaštitu od diskriminacije i savjetnik Predsjednika Vlade Crne Gore, Ana Zec, saradnica na projektima u Predstavništvu UNICEF-a u Crnoj Gori, Boris Raonić, predsjednik NVO "Građanska alijansa" i Milisav Korać, izvršni direktor Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Naša inicijativa".

Sjednici je na njihov zahtjev, a po odobrenju predsjednika Odbora, prisustvovala Marina Vujačić, izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore.

Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Za sjednicu je utvrđen sledeći

DNEVNI RED:

- 1. PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MANJINSKIM PRAVIMA I SLOBODAMA, koji je podnijela Vlada Crne Gore;**
- 2. PREDLOG ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE LICA SA INVALIDITETOM, koji je podnijela Vlada Crne Gore I**
- 3. TEKUĆA PITANJA.**

PRVA TAČKA- PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MANJINSKIM PRAVIMA I SLOBODAMA, koji je podnijela Vlada Crne Gore

Ministar za ljudska i manjinska prava dr Suad Numanović u uvodnom obrazloženju Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama je podsjetio da je 2006. godine donešen dobar Zakon o manjinskim pravima i slobodama, a paralelno sa implementacijom Zakona obaveza države je da osnuje institucije za promociju i

zaštitu manjinskih prava. Jedna od takvih institucija je Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, formiran Odlukom Skupštine Crne Gore iz 2008. godine.

Ministar je naglasio da se suština predloženih izmjena i dopuna Zakona odnosi na poboljšanje regulisanja rada Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i pravno regulisanje položaja Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina. Podsjetio je da je Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava u obavezi da podnosi godišnji izvještaj Skupštini. U dosadašnjem sastavu Upravnog odbora Fonda bilo je 15 članova, od čega osam predstavnika Skupštine, šest predstavnika nacionalnih savjeta i jedan predstavnik Ministarstva za ljudska i manjinska prava. Ministar je ocijenio da Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava nema potreban kadrovski potencijal za kvalitetno obavljanje svih obaveza, dodajući da je odgovornost za to na svima, pa i poslanicima koji su do izmjena Zakona o sprečavanju sukoba interesa bili u upravnom odboru Fonda. Naveo je da je na plenarnom zasijedanju Skupštine, povodom rasprave o Izvještaju o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2013. i Izvještaju o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2014. godini jedan od poslanika kritikovao rad Upravnog odbora Fonda, a i sam je bio njegov član.

Ministar je podsjetio da je u Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2014. godinu navedeno: „*Fond za manjine nastavlja da djeluje sa značajnim nedostacima, naročito u pogledu dodjele sredstava i valjanog sprovođenja i upravljanja projektima u cjelini; godišnji planovi aktivnosti nisu dostavljeni Skupštini tokom 2012, ni tokom 2013. godine.*” Takođe je Komitet Ujedinjenih nacija za ekonomska i socijalna prava ohrabrivao Crnu Goru da uspostavi efikasan sistem nadzora nad Fondom za manjine i da nadgleda sistem za dodjelu sredstava. Pored toga, u Izvještaju Državne revizorske institucije postoji kritički osvrt na rad Fonda. Ministar je saopštio da je zbog svega navedenog Ministarstvo za ljudska i manjinska prava sugerisalo Skupštini, odnosno skupštinskom Odboru da Skupština, kao osnivač Fonda da predlog za otklanjanje postojećih nedostataka i poboljšanje funkcionisanja Fonda. Po saznanjima Ministra za ljudska i manjinska prava to je trajalo skoro dvije godine, a u vrijeme njegovog dolaska na čelo Ministarstva za ljudska i manjinska prava problem nije bio riješen, jer oni nijesu dobili gotov materijal na osnovu kog bi pripremili izmjene i dopune Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Suočeno sa tom činjenicom i kritikama na račun funkcionisanja Fonda Ministarstvo je formiralo Radnu grupu za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama u kojoj su bili predstavnici Skupštine, relevantnih državnih institucija i nevladinog sektora.

Ministar za ljudska i manjinska prava dr Suad Numanović je saopštio da su glavne izmjene koje se odnose na Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava usmjerene na: sprječavanje objektivno mogućeg konflikta interesa, uvođenje dvostepenosti kod odlučivanja o projektima koji se finansiraju iz sredstava Fonda i razdvajanje upravljačke od poslovodne strukture Fonda.

Saopštio je da su u partnerskom odnosu sa predstavnicima Evropske komisije koji su uočili probleme u funkcionisanju Fonda, kao i sa predstavnicima Skupštine Crne Gore, drugih državnih organa i nevladinog sektora nastojali da utvrde najbolja moguća rješenja. Predloženo je da u Upravnom odboru Fonda bude sedam članova, i to: dva predstavnika Skupštine Crne Gore, predstavnik Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Univerziteta Crne Gore, savjeta manjinskih naroda ili drugih manjinskih nacionalnih zajednica, nezavisni ekspert koji se bavi ljudskim i manjinskim pravima i predstavnik medija. Za člana Upravnog odbora može biti izabrano lice koje ima pet godina radnog iskustva u oblasti manjinskih prava i sloboda i iskustvo

u pripremi, realizaciji ili evaluaciji projekata u oblasti ljudskih prava i sloboda. Predloženo je da Skupština bira Upravni odbor i Komisiju za vrednovanje projekata, a propisani su jasni kriterijumi ko može biti član Upravnog odbora i Komisije. Upravni odbor će birati direktora Fonda. Komisija za vrednovanje projekata donosi odluku o validnosti projekata, predlaže direktoru da donese rješenje o odobravanju projekata, a ako je neko nezadovoljan ima pravo da se žali Upravnom odboru, kao drugostepenom organu. Ministar je naveo da je Predlog zakona prošao cijelu neophodnu proceduru i dobio pozitivno mišljenje Evropske komisije i saglasnost Sekretarijata za zakonodavstvo.

U raspravi su učestvovali: Boris Raonić, predsjednik NVO „Građanska alijansa” i poslanici dr Halil Duković, Rešad Sijarić i mr Dritan Abazović, a odgovore na postavljena pitanja dao je Leon Gjokaj, generalni direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda.

Boris Raonić, predsjednik NVO “Građanska alijansa”, je ukazao da je “Građanska alijansa” poslednjih pet-šest godina bila veoma aktivna po ovom pitanju i izrazio zadovoljstvo što će se uvesti red u funkcionisanje Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Takođe, pozitivnim smatra što je Predlog zakona ubrzo nakon utvrđivanja na Vladi Crne Gore upućen Skupštini i što se odmah razmatra na Odboru za ljudska prava i slobode, kao matičnom odboru. Naveo je da ne želi podsjećati na sve kritike upućene Fondu od strane Državne revizorske institucije, Upravnog suda, Komiteta UN za ekonomska i socijalna prava i UPR procesa. Navodeći da su u Radnoj grupi imali svog predstavnika, saopštio je da su zadovoljni procesom izrade zakona, koji je uglavnom bio kvalitetan, osim samog kraja kada je izvršeno i par izmjena koje, po njegovoj ocjeni, nijesu potrebne. Ocijenio je da je Predlog zakona veoma dobar i nada se da će biti podržan neophodnom 2/3 većinom.

Raonić je uputio određene sugestije na član 8 Predloga zakona u cilju njegovog poboljšanja. Između ostalog, predloženo je da u Upravnom odboru Fonda bude jedan predstavnik državnog organa nadležnog za medije. Iako svjesan da je medijska scena u Crnoj Gori podijeljena i da se mediji ne mogu dogovoriti ni oko pitanja koja se tiču njihovog interesa, smatra da bi član Upravnog odbora trebao da bude predstavnik medija (komercijalnih emitera, javnog servisa ili Instituta za medije, kao nevladine organizacije), koji dobije većinsku podršku ili da se nađe neko drugo rješenje. U predloženom novododatom članu 36b, umjesto “nezavisni ekspert za ljudska i manjinska prava”, smatra da bi trebalo da bude “ekspert za ljudska i manjinska prava ispred nevladinih organizacija koje se bave ljudskim i manjinskim pravima”. Smatra da u članu 36c stav 2 treba brisati alineju 3 kojom se navodi da za člana Upravnog odbora ne može biti izabrano lice koje je član nevladine organizacije čija je djelatnost, odnosno aktivnost usmjerena na očuvanje i razvoj ljudskih i manjinskih prava, nacionalnih, odnosno etničkih posebnosti manjinskih naroda ili drugih manjinskih nacionalnih zajednica i njihovih pripadnika u oblasti nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta. Nije mu jasno šta se željelo postići ovom normom, ukoliko to nije želja za izbjegavanjem konflikta interesa. U članu 36č na listu ovlašćenih predlagača treba dodati nevladine organizacije koje se bave ljudskim i manjinskim pravima, s tim što treba definisati stroge kriterijume. Predložio je da se u članu 36dž briše odredba po kojoj za direktora Fonda ne može biti izabrano lice koje je član nevladine organizacije čija je djelatnost, odnosno aktivnost usmjerena na očuvanje i razvoj ljudskih i manjinskih prava, nacionalnih odnosno etničkih posebnosti manjinskih naroda ili drugih manjinskih nacionalnih zajednica i njihovih pripadnika u oblasti nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta. Smatra da u predloženom novododatom članu 36lj, radi transparentnosti koja je ključna za cijeli proces, treba dodati da se Rang lista vrednovanih

projekata koju sačinjava Komisija za vrednovanje objavljuje na web sajtu Fonda. Naveo je da je pravovremeno dobijanje informacija, posebno za one koji su nezadovoljni raspodjelom veoma važno, a posebno imajući u vidu da se uvodi drugostепенost i postoji mogućnost pokretanja postupka pred Upravnim sudom. Raonić je istakao da se nada da će oni koji su protiv Predloga zakona dati kvalitetne argumente i obrazloženja za svoj stav, smatrajući da su to uglavnom lica kojima odgovara zadržavanje stečenih pozicija.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je ocijenio da su predložena zakonska rješenja bolja, efikasnija i kvalitetnija od važećeg Zakona. S obzirom da svuda gdje postoji raspodjela sredstava, postoji i nezadovoljstvo, smatra da treba obezbijediti efikasniju kontrolu utroška sredstava koja se raspodjeljuju na konkursu Fonda, ali je pitanje da li Fond ima adekvatne kapacitete da to realizuje. Predsjednik je ukazao na iskustvo iz Hrvatske u ovoj oblasti gdje svako ko efikasno ne utroši sredstva dobijena na konkursu Savjeta za nacionalne manjine, ne samo da mora vratiti ta sredstva, već podliježe i krivičnoj odgovornosti.

Predsjednik Odbora je mišljenja da treba preispitati odredbe kojima je predloženo da jedan broj članova Upravnog odbora Fonda, odnosno dva predstavnika Skupštine Crne Gore i nezavisnog eksperta predlaže radno tijelo Skupštine Crne Gore nadležno za ljudska i manjinska prava, koje to nema u opisu nadležnosti, kao i da utvrđuje predlog za izbor članova komisije za vrednovanje projekata, smatrajući da bi to trebalo da radi Administrativni odbor, kao nadležni za izbor i imenovanja.

Poslanik Rešad Sijarić je saopštio da je Klub poslanika Bošnjačke stranke razmatrao Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama čija suština se odnosi na Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Naveo je da imaju primjedbe na predloženi novododati član 36b kojim se utvrđuje sastav Upravnog odbora Fonda kojeg čine: dva predstavnika Skupštine Crne Gore, predstavnik Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Univerziteta Crne Gore, savjeta manjinskih naroda ili drugih manjinskih nacionalnih zajednica, nezavisni ekspert koji se bavi ljudskim i manjinskim pravima i predstavnik medija. Iz navedenog se može zaključiti da se Fond izmješta iz manjina i "građanizuje se". Saopštio je da Bošnjačka stranka neće podržati ovakav Predlog zakona i najavio da će podnijeti amandmane. Poslanik Sijarić ne vjeruje da su ovo bile izričite preporuke Evropske komisije, već da su iznuđene preporuke. Upitao je zašto u Upravnom odboru Fonda mora biti neko ko se bavi medijima, ko može biti ekspert za manjinska prava i na osnovu čega se kvalifikuje. Upitno je zašto je predloženo da u Upravnom odboru Fonda bude jedan predstavnik Univerziteta Crne Gore, a ne predstavnik Akademije. Saopštio je da imaju primjedbu i na kriterijum potrebnog radnog iskustva koji treba da ispuni kandidat za člana Upravnog odbora. Smatra da bi Skupština kao osnivač Fonda trebala da ima većinu u Upravnom odboru, a ne samo dva predstavnika. Mišljenja je da Komisiju za vrednovanje projekata treba da bira Upravni odbor Fonda, a ne Skupština Crne Gore.

Poslanik mr Dritan Abazović je podsjetio da je sticajem okolnosti bio član Radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Smatra da Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava ne može da funkcioniše na način što će se obezbijediti dogovor između nacionalnih savjeta, jer je to neprihvatljivo, iako je i sam član Nacionalnog savjeta. Naveo je da se u nacionalnim savjetima lica biraju po političkom ključu i ne bi bilo dobro da se to prenese na izbor članova Upravnog odbora Fonda. Smatra da od Fonda za manjine ne treba praviti ekspozituru određenih političkih partija, već stvoriti kredibilnu instituciju za koju se neće vezivati određene sumnje kao što je bilo u dosadašnjem periodu.

Predložio je da Odbor podrži ovaj Predlog zakona na koji će se moći amandmanski djelovati radi njegovog daljeg poboljšanja.

Generalni direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda, Leon Gjokaj je saopštio da su predloženim zakonskim rješenjima nastojali da onemoguće potencijalni konflikt interesa i isti svedu na najmanju moguću mjeru. U tom cilju su predložili da u Upravni odbor Fonda ne može biti izabrano lice iz nevladine organizacije koja se bavi ljudskim i manjinskim pravima, jer u Crnoj Gori postoji veliki broj nevladinih organizacija, pa određeno lice ne mora da bude u direktnom konfliktu interesa, ali može u indirektnom, tako što može podržati partnersku nevladinu organizaciju ili da neko od njegovih kolega i kolegica bude uključen u taj projekat.

Kada je riječ o predstavniku medija, saopštio je da javnost zna da je medijska scena u Crnoj Gori podijeljena, postoje dva novinarska samoregulatorna tijela, ali i mediji koji svoje tekstove objavljuju na manjinskim jezicima, pa su potencijalni korisnici ovih sredstava. Vođeni tom činjenicom, predložili su da u Upravnom odboru Fonda bude predstavnik državnog organa nadležnog za medije, jer očekuju da će Direktorat za medije Ministarstva kulture predložiti kompetentnu i profesionalnu osobu koja neće biti u potencijalnom konfliktu interesa.

U vezi sa objavljivanjem rang liste odobrenih projekta na web sajtu Fonda, saopštio je da je član Upravnog odbora Fonda od 2012. godine i da je i do sada aktima Fonda bilo definisano da su sjednice Upravnog odbora Fonda po pravilu javne, a svaka odluka Upravnog odbora i direktora Fonda treba da se objavljuje na web sajtu, pa je predlog prihvatljiv, jer u praksi već postoji.

Zbog ishoda glasanja, (tri glasa “za”, tri “protiv” i jedan “uzdržan”) Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama nije dobio potrebnu većinu i Odbor predlaže Skupštini da ga ne usvoji.

“Za” Predlog zakona glasali su poslanici: dr Halil Duković, doc. dr Srđa Popović i mr Dritan Abazović.

“Protiv” Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama glasali su poslanici: Ljerka Dragičević, Rešad Sijarić i dr Ljiljana Đurašković.

“Uzdržan” je bio poslanik Zoran Miljanić.

Nakon rasprave, Odbor za ljudska prava i slobode je na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnio Skupštini

IZVJEŠTAJ
O RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O MANJINSKIM PRAVIMA I SLOBODAMA,
koji je podnijela Vlada Crne Gore

Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, kao matični odbor, na 53. sjednici, održanoj 11.juna 2015. godine razmotrio je PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MANJINSKIM PRAVIMA I SLOBODAMA, koji je podnijela Vlada Crne Gore.

Predstavnik predlagača, ministar za ljudska i manjinska prava dr Suad Numanović je obrazložio Predlog zakona naglašavajući da se suština izmjena i dopuna Zakona odnosi na:

- poboljšanje regulisanja rada Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, formiranog Odlukom Skupštine Crne Gore koji ima obavezu podnošenja godišnjeg izvještaja Skupštini i

- pravno regulisanje položaja Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina.

U cilju eliminisanja određenih nedostataka u dosadašnjem funkcionisanju Fonda na koje su ukazivali predstavnici državnih institucija, nevladinog sektora i Evropska komisija u svojim izvještajima, predloženi pravci reforme Fonda usmjereni su na:

- sprječavanje objektivno mogućeg konflikta interesa,

- uvođenje dvostepenosti kod odlučivanja o projektima koji se finansiraju iz sredstava Fonda i

- razdvajanje upravljačke od poslovodne strukture Fonda.

Predlogom zakona se bliže uređuje funkcionisanje i rad Fonda i, između ostalog, propisuju nadležnosti upravnog odbora i direktora Fonda, način izbora članova upravnog odbora i direktora, kriterijumi za izbor, sastav upravnog odbora i način raspodjele sredstava.

Predloženo je da članove upravnog odbora Fonda bira i razrješava Skupština Crne Gore, kao i Komisiju za vrednovanje projekata prispjelih na javni konkurs za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata za podršku aktivnostima značajnim za očuvanje i razvoj nacionalnih, odnosno etničkih posebnosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u oblasti nacionalnog, kulturnog, etničkog i jezičkog identiteta.

Tokom rasprave o Predlogu zakona u kojoj su učestvovali članovi Odbora i predsjednik NVO "Građanska alijansa", koja je imala predstavnika u Radnoj grupi za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, iznijeta su mišljenja i ocjene o Predlogu zakona i date sugestije na pojedine članove.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je ocijenio da je predloženo zakonsko rješenje bolje od važećeg, ali treba obezbijediti efikasniju kontrolu utroška sredstava koja se raspodjeljuju na konkursu Fonda, s tim što je pitanje da li Fond ima adekvatne kapacitete da to realizuje. Ukazao je na iskustvo iz Hrvatske u ovoj oblasti gdje svako ko ne utroši efikasno sredstva dobijena na konkursu Savjeta za nacionalne manjine, ne samo da mora vratiti ta sredstva, već podliježe i krivičnoj odgovornosti.

Predsjednik Odbora je mišljenja da bi trebalo preispitati odredbe kojima je predloženo da jedan broj članova upravnog odbora Fonda, odnosno dva predstavnika Skupštine Crne Gore i nezavisnog eksperta predlaže radno tijelo Skupštine Crne Gore nadležno za ljudska i manjinska prava, koje to nema u opisu nadležnosti, kao i da utvrđuje predlog za izbor članova komisije za vrednovanje projekata, smatrajući da bi to trebalo da radi Administrativni odbor, kao nadležni za izbor i imenovanja.

Poslanik Rešad Sijarić, u ime Kluba Bošnjačke stranke, izrazio je nezadovoljstvo Predlogom zakona, posebno članom koji se odnosi na izmjene u sastavu upravnog odbora Fonda smatrajući da se time Fond izmješta od manjina i "građanizuje se". Takođe, ima primjedbe i na kriterijum potrebnog radnog iskustva koji treba da ispuni kandidat za člana upravnog odbora. Smatra i da Komisiju za vrednovanje projekata treba da imenuje Upravni odbor Fonda, a ne Skupština. Saopštio je da Bošnjačka stranka neće podržati ovakav Predlog zakona i najavio podnošenje amandmana.

Poslanik mr Dritan Abazović je mišljenja da će se predloženim rješenjima doprinijeti povećanju kredibiliteta Fonda koji ne treba da funkcioniše po principu dogovora nacionalnih savjeta, jer se u nacionalnim savjetima lica biraju po političkom ključu i ne bi bilo dobro da se to prenese na izbor članova Upravnog odbora Fonda.

Predsjednik NVO "Građanska alijansa" Boris Raonić je ocijenio da Predlog zakona predstavlja dobro rješenje i nada se da će se njime uvesti red u funkcionisanje Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Iznio je sugestije na član 8 Predloga zakona, odnosno predložene novododate čl. 36b, 36c, 36č, 36dž i 36lj kojima se definišu: sastav Upravnog odbora Fonda, lica koja mogu biti izabrana za članove Upravnog odbora, subjekti koji predlažu članove Upravnog odbora i lica koja ne mogu biti izabrana za direktora Fonda. Predložio je da Zakonom bude propisano da se Rang lista vrednovanih projekata koju sačinjava Komisija za vrednovanje, u cilju transparentnosti, objavljuje na web sajtu Fonda.

Zbog ishoda glasanja, (tri glasa "za", tri "protiv" i jedan "uzdržan") Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama **nije dobio potrebnu većinu** i Odbor predlaže Skupštini **da ga ne usvoji**.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik mr Dritan Abazović, član Odbora.

DRUGA TAČKA- PREDLOG ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE LICA SA INVALIDITETOM, koji je podnijela Vlada Crne Gore

Ministar za ljudska i manjinska prava dr Suad Numanović je podsjetio da je za pripremu Predloga zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom 2011. godine bilo nadležno Ministarstva rada i socijalnog staranja, a dogovorom Predsjednika Vlade Crne Gore sa udruženjima koja se bave zaštitom prava lica sa invaliditetom odlučeno je da zaštita prava ovih lica bude u okviru korpusa zaštite osnovnih ljudskih prava, pa je za pripremu ovog Predloga zakona resorno bilo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. Prvobitno je bilo planirano da se pripremi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, ali analizom je utvrđeno da je neophodno izmijeniti više od polovine članova važećeg Zakona i pristupilo se izradi novog Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom.

Ministar je istakao da su osnovni razlozi donošenja novog Zakona u potrebi da se uskladi sa važećom zakonskom regulativom i da se utvrde pravila ponašanja u odnosu na osobe sa invaliditetom. Vodilo se računa da isti bude kompatibilan sa unutrašnjim pravnim sistemom Crne Gore, posebno sa Zakonom o zabrani diskriminacije, kao i sa međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima, odnosno direktivama o jednakosti i dokumentima Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa invaliditetom, prvenstveno Konvencijom UN o pravima osoba sa invaliditetom. Predlogom zakona utvrđeni su predmet, pojam, oblici diskriminacije, kaznene odredbe i zaštitne mjere, ali i načela na kojima se zasniva Zakon, a to su: poštovanje ljudskih prava i dostojanstva lica sa invaliditetom i postepeno uključivanje lica sa invaliditetom u sve sfere društvenog života, uključivanje u sve procese u kojima se odlučuje o njihovim pravima i obavezama, jednakost sa drugim licima i pravo na samostalnost i donošenje sopstvenih odluka. Ukazao je da u našem zakonodavstvu postoji tzv. horizontalni sistem, što predstavnici Evropske komisije teže razumiju, ali kao kompromisno rješenje prihvatili su da ovaj Predlog zakona u ovom momentu bude u ovoj formi. Takođe, utvrđena je obaveza da državni organi, organi državne uprave, lokalne samouprave, javna preduzeća i druga pravna lica koja vrše javna ovlašćenja, kao i druga pravna i fizička lica u okviru svojih nadležnosti i ovlašćenja, donose, odnosno uvode i sprovode propise i posebne mjere koji su usmjereni na stvaranje uslova za

ostvarivanje, ravnopravnost i zaštitu prava lica sa invaliditetom, koja su po bilo kom osnovu u nejednakom položaju u odnosu na druga lica. Ministar je naveo i uvođenje nadležnosti Ministarstva za ljudska i manjinska prava u praćenju i sprovođenju ovog zakona, unapređenju prava lica sa invaliditetom i promociji njihove jednakosti. Od oblika diskriminacije posebno je izdvojio govor mržnje i omalovažavanje. Takođe, definisane su kaznene odredbe.

Ministar je saopštio da je intencija bila da se ovim zakonom definišu sve oblasti zabrane diskriminacije lica sa invaliditetom, a u našem pravnom sistemu ukoliko je jedna norma definisana jednim zakonom, ne može biti definisana i drugim, zbog čega su se obavezali da u narednom periodu prate proces i u skladu sa ovim zakonom, nadležna ministarstva treba da pripreme izmjene i dopune zakona koji se tiču: informisanja, saobraćaja, vaspitanja i obrazovanja, rada, zdravlja, socijalne zaštite, kulture, javnog i političkog djelovanja.

U raspravi su učestvovali: poslanica Snežana Jonica, Marina Vujačić, izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore, Milisav Korać, izvršni direktor Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa“, dr Jovan Kojičić, savjetnik Predsjednika Vlade Crne Gore i sekretar Savjeta za zaštitu od diskriminacije, dr Halil Duković, predsjednik Odbora, dr Ljiljana Đurašković, zamjenica predsjednika Odbora, poslanica Ljerka Dragičević i poslanik Zoran Miljanić.

Poslanica Snežana Jonica je saopštila da je kao predstavnik Odbora za ljudska prava i slobode bila član Radne grupe za izradu Nacrta zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, iako u jednoj fazi nije učestvovala iz razloga što u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, kako su navodili, nijesu imali odgovarajuću e-mail adresu da bi je obavještavali o sastancima. Podsjetila je da određene norme o kojima je bilo riječi prilikom donošenja Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom 2011. godine nijesu tada prihvaćene, jer Sekretarijat za zakonodavstvo zbog principa i načina rada obično iz Nacrta zakona briše baš one norme zbog kojih se zakoni i donose radi postizanja napretka. Kako pretpostavlja, to se desilo i sa ovim Predlogom zakona i ona kao član Radne grupe, kojeg je Odbor delegirao računajući da se od svih članova Odbora najviše bavi ovom oblašću, ima obavezu da upozna Odbor da je Predlog zakona izmijenjen u odnosu na Nacrt i ne liči na ono što je bila intencija. Poslanica Jonica smatra da bi se ovakvim Predlogom zakona napravila dodatna diskriminacija lica sa invaliditetom i pokazalo dodatno licemerje u rješavanju problema sa kojima suočavaju.

U očekivanju razumijevanja Ministarstva za ljudska i manjinska prava, poslanica Jonica je uputila molbu da Odbor za ljudska prava i slobode predloži Skupštini da se zastane sa razmatranjem Predloga zakona, a da se isti povuče i da se na njemu radi, iako nije sigurna da se može išta uraditi u odnosu na ovakav tekst Predloga zakona, jer je, po njenoj ocjeni, isti nepopravljiv. Zamolila je članove Odbora da još jednom razmisle o ovom Predlogu zakona, da se o istom ne izjašnjavaju, a da se zbog rokova pred Evropskom unijom ne pravi gore od postojećeg, jer je urađeno mnogo lošeg kako u donošenju propisa koji se odnose na lica sa invaliditetom, tako i u njihovoj primjeni.

Marina Vujačić, izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore, je zahvalila na ukazanoj prilici da učestvuje na sjednici Odbora i istakla da joj je drago što je prisutan Ministar za ljudska i manjinska prava, jer može da se pokrene inicijativa za povlačenje ovog Predloga zakona. Istakla je da Predlog zakona treba povući iz skupštinske procedure. Saopštila je da su se prethodnih dana obratili Predsjedniku Vlade Crne Gore, Ministru za ljudska i manjinska prava i Ministarki rada i socijalnog staranja, kao predsjednici Savjeta za brigu o licima sa invaliditetom koji nije imao informaciju o Predlogu zakona, niti mogućnost da kao jedino nacionalno tijelo koje se bavi pravima lica sa invaliditetom raspravlja o ovom Predlogu

zakona prije njegovog usvajanja na Vladi. Dodala je da ni članovi Radne grupe nijesu bili upoznati sa tekstom upućenim Vladi, niti su u prethodnom polugodišnjem periodu imali informaciju šta se dešava sa Nacrtom zakona. Smatra da je bespredmetno na ovaj Predlog zakona podnositi amandmane zbog čega neće detaljno obrazlagati pojedine odredbe Predloga zakona.

Pohvalila je što je predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović prihvatio njihovu inicijativu i što su na sastanku 12. decembra 2013. godine dogovorili da izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, odnosno izradom novog Zakona koordinira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, a ne Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Saopštila je da je na njihovu inicijativu, Ministar za ljudska i manjinska prava prihvatio da se priprema novi Zakon, a ne izmjene i dopune Zakona, s obzirom da je u analizi koju su dostavili Ministarstvu utvrđeno da bi trebalo izvršiti izmjenu više od polovine članova. Podsjetila je da su još 2011. godine kada je pripreman Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom zahtijevali da se u toj verziji Zakon ne usvoji, jer je i tada bio bespredmetan, a i sada, s obzirom da se u praksi osobe sa invaliditetom kada traže sudsku ili drugu institucionalnu zaštitu svojih prava i zaštitu od diskriminacije više pozivaju na Zakon o zabrani diskriminacije, nego na Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom.

Marina Vujačić je istakla da je za pohvalu bio Nacrt zakona sa kojim su u najvećoj mjeri bili zadovoljni i članovi Radne grupe. Ostaje nejasno zašto nijesu mogli dobiti informaciju zbog čega je Predlog zakona toliko izmijenjen da u nekim djelovima ne liči na Nacrt koji je utvrdila Radna grupa i sa kojim su se saglasili nakon javnih konsultacija iz IV kvartala 2014. godine. Takođe, nije joj jasno zašto Ministarstvo za ljudska i manjinska prava nije održalo sastanak sa članovima Radne grupe i obavijestilo ih zašto se ovaj Predlog zakona upućuje Vladi koja nije informisana o mišljenju Radne grupe, jer ono ne postoji.

Naglasila je da to što su određene norme u drugim zakonima diskriminatorne ne može biti opravdanje da se u ovom Zakonu pozivaju na ta rješenja. Podsjetila je da se u Predlogu zakona, u oblasti saobraćaja pozivaju na posebne zakone, a nijedan zakon iz oblasti saobraćaja ne propisuje obavezu pristupačnosti sredstava javnog prevoza, pa je upitala da li se time poigravaju sa osobama sa invaliditetom.

Saopštila je da može da razumije zadate rokove, ali ne i da prihvati da je važnije da Evropska unija „štrikira“ i ocijeni pozitivnim to što je ispoštovan rok, a nije urađeno ono što je bila osnovna svrha- da osobe sa invaliditetom budu zadovoljne predloženim zakonom. Upitala je predstavnike Ministarstva da li je važnije da Evropska komisija da pozitivno mišljenje samo zato što su ispoštovani rokovi ili da imaju partnerski odnos sa organizacijama osoba sa invaliditetom.

Istakla je da organizacije koje se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom sada moraju dodatno da se bave ovom temom i da informišu Predsjednika Vlade Crne Gore, Evropsku uniju i sve druge institucije koje se bave pitanjima ljudskih prava i sloboda, uz napomenu da su pisali Evropskom parlamentu i poslanicima kako bi ih upoznali sa problemima. Upitala je zašto se ne odloži primjena ovog Zakona ukoliko se utvrdilo da će određeni zakoni morati da se mijenjaju. Saopštila je da ovo nije sistemski zakon koji je država morala da donese, niti ih je neko primorao da se utvrdi Programom rada Vlade za 2015. godinu, podsjećajući da je bio planiran i Programom rada Vlade za 2014. godinu i da niko od organizacija osoba sa invaliditetom nije prozvao nadležne institucije zbog njegovog neusvajanja u 2014. Naglasila je da bi lica sa invaliditetom kada bi željeli da prave probleme državi, mogli to da rade svakodnevno, jer i sada imaju mehanizme zaštite. Da su željeli mogli su svakodnevno po 150 tužbi upućivati sudovima, a presude sudova, mišljenja Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i drugih institucija su u njihovu korist. U slučaju da se ovakav Predlog zakona usvoji, osobe sa invaliditetom biće toliko

iritirane zbog osjećaja da su na neki način direktno prevarene, bez obzira da li namjerno ili nenamjerno, jer od izrade Nacrta do usvajanja Predloga zakona nije bilo partnerskog odnosa sa njima. Došlo se u situaciju da zbog neusaglašenosti i nedostatka konstruktivnog razgovora, organizacije koje se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom „podižu sve institucije na noge“, da se bave problemom koji se mogao riješiti u razgovoru sa predstavnicima Ministarstva za ljudska i manjinska prava. Nema zadovoljstva onih zbog kojih se realizuje cijeli postupak i ne može biti opravdanje što su utvrdili da se pojedini zakoni moraju mijenjati, jer je za tim postojala obaveza i do sada na osnovu Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa invaliditetom i onog što nas čeka u predpristupnom pregovaračkom procesu.

Milisav Korać, izvršni direktor Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa“ je saopštio da Savezu „Naša inicijativa“ čini satisfakciju to što se pristupilo izradi novog Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom na osnovu nedostataka važećeg Zakona na koje je „Naša inicijativa“ ukazivala još 2011. godine. Da su tada usvojeni njihovi predlozi i sugestije, smatra da bi Zakon bio mnogo kvalitetniji i ocjenjuje da važeći Zakon za četiri godine nije ispunio svoju svrhu. I pored toga što sadašnji Predlog zakona sadrži kvalitetnija rješenja, posebno što se uvode sankcije za diskriminaciju, naglasio je da se sadašnji Predlog zakona značajno razlikuje od Nacrta koji je pripremila Radna grupa u kojoj je i sam učestvovao. Podržao je predlog Udruženja mladih sa hendikepom da se razmotri mogućnost da se Predlog zakona povuče i da Radna grupa analizira sve predloge i sugestije, a da se sve norme koje su u interesu lica sa invaliditetom, a koje su bile sadržane u Nacrtu zakona uvrste u Predlog zakona. Cilj svih je da se uradi kvalitetan Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, za njihovo opšte dobro.

Savjetnik Predsjednika Vlade Crne Gore i sekretar Savjeta za zaštitu od diskriminacije dr Jovan Kojičić je potvrdio da su se organizacije lica sa invaliditetom obratile Predsjedniku Vlade Crne Gore navodeći da je Vlada utvrdila Predlog zakona, a nijesu imali informaciju o nezadovoljstvu lica sa invaliditetom. Iz dopisa upućenog Predsjedniku Vlade Crne Gore i izlaganja predstavnika organizacija koje se bave zaštitom prava lica sa invaliditetom shvatio je da predstavnici organizacija koje se bave zaštitom lica sa invaliditetom uopšte nijesu informisani o Predlogu zakona koji treba da se usvoji. Dakle, nijesu informisani krajnji korisnici tog Zakona, ne poznaju Predlog zakona, a bili su članovi Radne grupe. Smatra da je time obesmišljen koncept saradnje i primjene prava. Saopštio je da to nije bila inicijalna ideja sa sastanka Predsjednika Vlade Crne Gore sa predstavnicima organizacija koje se bave zaštitom prava lica sa invaliditetom, održanog 12. decembra 2013. godine, naglašavajući da je inicijalna ideja bila da se saraduje. Na sjednici Savjeta za zaštitu od diskriminacije saglasili su se da se koncept pristupanja licima sa invaliditetom posmatra sa aspekta ljudskih prava, a shodno Zaključku Savjeta partnerski odnos treba da se uspostavi i primjenjuje. Nije siguran da je u ovom slučaju to ispoštovano.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je upitao zašto se formira Radna grupa kad se njeni stavovi mijenjaju i zašto je izmijenjen Nacrt zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom koji je pripremila Radna grupa. Ako se donosi Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, a ta lica su nezadovoljna, postavlja se pitanje zbog čega se zakon donosi. Izrazio je očekivanje da će Ministar za ljudska i manjinska prava dati odgovore na pitanja i dileme saopštene tokom sjednice.

Ministar za ljudska i manjinska prava dr Suad Numanović je saopštio da prilikom usvajanja svakog zakona postoji određen broj nezadovoljnih, obično dijela Parlamenta, bez obzira da li su poslanici iz vlasti ili opozicije, kao i nevladinog sektora. Ukazao je da

uspostavljanje adekvatnog zakonodavnog okvira u oblasti zaštite od diskriminacije predstavlja proces. Podsjetio je na nezadovoljstvo prilikom usvajanja Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore kada je definisano da je Ombudsman institucionalni mehanizam za zaštitu od diskriminacije, a kojim je i sam Zaštitnik bio nezadovoljan, naglašavajući da su sada svi svjedoci da on funkcioniše kako treba, ali i da postoji potreba da se razmišlja o izmjenama i dopunama Zakona u narednom periodu. Saopštio je da se radne grupe formiraju sa ciljem da na najbolji mogući način pripreme nacrt zakona, iznesu svoje stavove, uzmu u obzir sve obaveze preuzete potpisivanjem i ratifikacijom konvencija i sa tim usaglase naše zakonodavstvo. Takođe, neophodno je u partnerskom odnosu pregovarati sa predstavnicima Evropske komisije. Radna verzija zakona koji je pripremila Radna grupa je razmotrena na sjednici Savjeta za zaštitu od diskriminacije kada su osobe sa invaliditetom, članovi Savjeta saopštili određene primjedbe, a nakon toga Ministarstvo je bilo u obavezi da usaglasi Nacrt zakona sa Evropskom komisijom i Sekretarijatom za zakonodavstvo.

S obzirom da je poslanica Jonica govorila o načinu na koji funkcioniše Sekretarijat za zakonodavstvo, Ministar je naglasio da Sekretarijat radi u skladu sa važećim propisima, sve dok im se omogući da u okviru pravnog sistema funkcionišu na drugačiji način. Svaki Nacrt zakona mora da dobije „zeleno svjetlo“ Sekretarijata za zakonodavstvo. Protekla dva mjeseca intenzivno su pregovarali sa predstavnicima Evropske komisije i Sekretarijata za zakonodavstvo i utvrdili kompromisno rješenje. Ministar je ocijenio da ovim Predlogom zakona jesu postignuti pomaci, jer prethodni Zakon nije imao kaznene odredbe. Istakao je da uvijek postoji potreba za poboljšanjem teksta Zakona naglašavajući da je bolje imati neki zakon koji će se implementirati, nego usvojiti najbolji mogući zakon ukoliko se isti neće primjenjivati. Kada je riječ o fizičkim barijerama za pristup osoba sa invaliditetom, Ministar je podsjetio da je Vlada Crne Gore za prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi licima sa invaliditetom opredijelila sredstva u iznosu od 1 300 000 eura, ali ista nijesu iskorišćena da bi se fizičke barijere otklonile. Smatra da bi dobro bilo da se predstojeći period iskoristi za intenzivne razgovore i pregovore sa licima koja su bili članovi Radne grupe za izradu Nacrta zakona i da se amandmanskim djelovanjem pokuša poboljšati tekst Predloga zakona ne narušavajući njegov osnovni koncept.

Poslanica Snežana Jonica je podsjetila da prema mišljenju Sekretarijata za zakonodavstvo iz 2011. godine Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom nije trebao da ima kaznene odredbe.

Marina Vujačić je saopštila da joj je nejasan uticaj Sekretarijata za zakonodavstvo u odnosu na politiku Ministarstva za ljudska i manjinska prava. Još jednom je podsjetila da Radna grupa nije dala saglasnost na tekst Predloga zakona, jer nije ni imala mogućnost da to učini. Smatra da treba povući Predlog zakona i narednih 15-20 dana raditi na njegovom poboljšanju. Podsjetila je da je Ministar u uvodnom izlaganju saopštio da predstavnici Evropske komisije nemaju uvid u norme zakona na koje se u ovom Predlogu zakona upućuje i sigurna je da predstavnici EK nijesu analizirali Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti, Zakon o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti, Zakon o drumskom saobraćaju, Zakon o željezničkom prevozu i druge, u kojima i nema normi na koje se pozivaju u ovom Predlogu zakona. Saopštila je da su neprihvatljive ovako predložene kaznene odredbe, jer su neprimjenljive i nemaju svrhu. Može se propisati da je maksimalna kazna 100 000 eura, ali ona nije primjenljiva u praksi i ne može dovesti do zaštite od diskriminacije. Smatra da je stvoren besmisao mnogim odredbama u odnosu na one norme koje je bila usaglasila Radna grupa i sa čime se složio Savjet za zaštitu od diskriminacije koji je sugerisao da se dodatno razmotre određene stvari. Naglasila je da je jedino rješenje da se Predlog zakona povuče iz skupštinske procedure, jer bi amandmansko djelovanje

bilo neodgovorno i prema poslanicima. Podsjetila je da je Predlog zakona pripreman godinu i po, a sad se očekuje od Skupštine da ga usvoji za sedam dana. U tom periodu poslanici ne mogu da urade detaljnu analizu i budu odgovorni prema građanima koje predstavljaju, a prethodno da za sedam dana analiziraju Predlog zakona, podnesu amandmane i glasaju o Predlogu zakona.

Poslanica Snežana Jonica je saopštila da je poznata kao poslanik koji podnosi veliki broj amandmana i da joj nije teško da analizira predloge zakona i priprema amandmane, pa je u tom pravcu pokušavala da definiše na koji način da se djeluje amandmanski na ovaj Predlog zakona i zaključila da se isti ne može amandmanima poboljšati. Na osnovu iskustva u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope, saopštila je da u Evropskoj komisiji ne gledaju samo da li su ispoštovani rokovi, već i sadržinu zakona. Navela je da joj je jako neprijatno bilo da sluša koizvjestioce Savjeta Evrope u vezi sa Fondom za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom i podsjetila da je Savjet Evrope uputio preporuku Crnoj Gori da se sredstva počnu trošiti u skladu sa njihovom namjenom. Naglasila je da kao pravnik odgovorno tvrdi da je Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom iz 2011. godine bolji od ovog predloženog. Ukoliko će po svaku cijenu, na brzinu da se usvoji ovakav Predlog zakona, saopštila je da će se ona pridružiti licima sa invaliditetom i pomoći im da pišu tužbe. Ukazala je da je ministar pravde Zoran Pažin u prethodna dva dana na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku prihvatio sve amandmane koji su se odnosili na lica sa invaliditetom, u skladu sa standardima i očekivanjima ovih lica. Istakla je da nema svrhe raspravljati o ovom Predlogu zakona, a ukoliko se odluči da se Odbor izjasni o ovom Predlogu zakona, pozvala je poslanika Zorana Miljanića da zajedno sa njom ne učestvuje u daljem radu sjednice kako bi onemogućili postojanje kvoruma, a time i predstavnicima Vlade dali još malo vremena da sa licima sa invaliditetom razgovaraju o ovim predlozima.

Zamjenica predsjednika Odbora dr Ljiljana Đurašković je istakla da je apsurdno da se na plenumu raspravlja o Predlogu zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom kada lica na koja se taj Predlog zakona odnosi isti ne podržavaju.

Poslanica Ljerka Dragičević je ukazala da i manjine nijesu zadovoljne Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, ali će se o istom voditi rasprava na plenumu.

Poslanik Zoran Miljanić se složio da je bespredmetno raspravljati o ovom Predlogu zakona, jer je nezadovoljstvo onih prema kojima treba da se primijeni očigledno. Naglasio je da se zakon ne donosi zbog Brisela, niti da bi neki birokrata u administraciji bio zadovoljan, već da bi njime bili zadovoljni građani Crne Gore, posebno oni na koje se Zakon konkretno odnosi. Prokomentarisao je da se uočavaju disonantni tonovi i u samoj Vladi imajući u vidu diskusiju savjetnika predsjednika Vlade, dr Jovana Kojičića i ministra za ljudska i manjinska prava, dr Suada Numanovića. Da ne bi napuštali sjednicu Odbora i istu prekinuli zbog nedostatka kvoruma smatra da je bolje naći način da se ovo pitanje riješi.

Savjetnik predsjednika Vlade i sekretar Savjeta za zaštitu od diskriminacije dr Jovan Kojičić je saopštio da govori kao sekretar Savjeta za zaštitu od diskriminacije i sudionik onog događaja kojem je prisustvovao. Jasno je da nije riječ o nezadovoljstvu jedne organizacije, već brojnih organizacija koje su veoma konstruktivni partneri Vlade Crne Gore. Ukazao je da predstavnici nevladinih organizacija čak nijesu ni govorili o pojedinim rješenjima iz Predloga zakona, već o tome da nijesu bili upoznati sa samim Predlogom zakona. Podsjetio je da je Savjet za zaštitu od diskriminacije razmatrao Nacrt zakona i dao prostora za poboljšanje istog. Da je ispoštovana procedura, oni bi i tada mogli biti nezadovoljni određenim rješenjima, ali bi se argumentima moglo odgovarati na njihove sugestije. Podsjetio je da je bilo puno nezadovoljstva

kad je u pitanju LGBT populacija i napada na tu populaciju, ali se ta pitanja rješavaju kroz saradnju. Saopštio je da sada nije u pitanju nezadovoljstvo rješenjima, već pristupom i međunarodna zajednica će sasvim sigurno cijeniti da li se donošenjem zakona ostvaruje svrha, a posebno da li su zadovoljni oni zbog kojih se donosi. Smatra da treba naći najbolji kompromis i mogućnost da se dogovori, odnosno da se ne pravi polarizacija tamo gdje je neophodan zajednički pristup. Smatra da su pojedini zahtjevi realni, dok drugi nijesu, ali je potrebno vrlo argumentovano o svemu razgovarati i informisati sve subjekte.

Ministar za ljudska i manjinska prava je saopštio da je pokušao napraviti paralelu sa svim antidiskriminatornim zakonima, ukazujući na Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore i podsjećajući da je tad i Ombudsman bio nezadovoljan, a sad na osnovu Zakona može da obavlja posao. Ponovio je da na ovaj Predlog zakona imaju pozitivno mišljenje Evropske komisije, ali ne rade to zbog pozitivnog mišljenja, već radi pozitivnog iskoraka u ovoj oblasti. Smatra da bi najgore bilo da Zakon bude bez kaznenih odredbi, naglašavajući da nije dobro zaključivati logikom da je Radna grupa uradila Nacrta zakona i očekivati isti bude konačan tekst Zakona. Saglasan je da je napravljen propust što nije inteziviran razgovor sa članovima Radne grupe da se pojasne određene norme i izrazio spremnost za dodatne razgovore sa članovima Radne grupe zadužene za izradu Nacrta zakona i predstavnicima organizacija lica sa invaliditetom.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je saopštio da se iz izlaganja predstavnika nevladine organizacije koja se bavi zaštitom prava lica sa invaliditetom, kao i izlaganja članice Odbora koja je bila član Radne grupe za izradu zakona i sekretara Savjeta za zaštitu od diskriminacije zaključuje da je utvrđeni tekst Predloga zakona u mnogome izmijenjen u odnosu na tekst Nacrta. Uzimajući u obzir navedeno, kao i nezadovoljstvo lica sa invaliditetom, kao krajnjih korisnika na koje se predloženi tekst odnosi, na predlog Predsjednika Odbora da se donese kompromisno rješenje, Odbor je donio Zaključak po kojem se Ministarstvu za ljudska i manjinska prava daje rok od sedam dana, tokom kojih će u konsultaciji sa predstavnicima organizacija koje se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom raditi na poboljšanju teksta Predloga. Zatraženo je i da se Odboru dostavi mišljenje predstavnika nevladinih organizacija koje se bave ovom oblašću.

Odlučeno je da se nastavak rasprave i izjašnjavanje o Predlogu zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom obavi na nastavku 53. sjednice.

TEKUĆA PITANJA

U okviru ove tačke Dnevnog reda poslanici nijesu imali predloge i teme o kojima bi se vodila rasprava.

Sjednica je prekinuta u 13 sati i 30 minuta.

Nastavak 53. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode, održan 17. juna 2015. godine

Sjednica je počela u 12 sati i 35 minuta.

Sjednicom je predsjedavao dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi/ce Odbora: doc.dr Srđa Popović, Husnija Šabović, Rešad Sijarić, Snežana Jonica, mr Dritan Abazović i Zoran Miljanić.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici/ce: prim. dr Izet Bralić, Ljerka Dragičević, dr Radovan Asanović i dr Ljiljana Đurašković, zamjenica predsjednika Odbora.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali: dr Suad Numanović, ministar za ljudska i manjinska prava i Blanka Radošević-Marović, generalna direktorica Direktorata za unapređenje i zaštitu ljudskih i manjinskih prava.

Sjednici su, po pozivu, u skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika Skupštine, prisustvovali: dr Jovan Kojičić, sekretar Savjeta za zaštitu od diskriminacije i savjetnik Predsjednika Vlade Crne Gore, Mersudin Gredić, sekretar Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Barbara Rotovnik, savjetnica za vladavinu prava i evropske integracije u Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori, Milisav Korać, izvršni direktor Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Naša inicijativa" i Velibor Bošković, predstavnik Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore.

Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Za sjednicu je utvrđen sledeći

D N E V N I R E D:

1. PREDLOG ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE LICA SA INVALIDITETOM, koji je podnijela Vlada Crne Gore.

PRVA TAČKA- PREDLOG ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE LICA SA INVALIDITETOM, koji je podnijela Vlada Crne Gore

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je podsjetio da je na 53. sjednici Odbora vođena rasprava o Predlogu zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, ali je izjašnjavanje o istom odloženo zbog dodatnih konsultacija između predstavnika: Ministarstva za ljudska i manjinska prava, organizacija koje se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom i članova Radne grupe za izradu Nacrta zakona.

Predsjednik je saopštio da su shodno obavezi iz Zaključka Odbora sa 53. sjednice obavljene konsultacije i zamolio je Ministra za ljudska i manjinska prava, predstavnika Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore i poslanicu Snežanu Jonicu, člana Radne grupe za izradu Nacrta zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom da informišu članove Odbora o postignutom dogovoru.

Ministar za ljudska i manjinska prava dr Suad Numanović je podsjetio da je njihova obaveza, shodno Zaključku Odbora, bila da zajedno sa predstavnicima nevladinog sektora inteziviraju razgovor u cilju poboljšanja Predloga zakona. Saopštio je da su prethodnih dana

intenzivno radili sa predstavnicima organizacija za zaštitu prava osoba sa invaliditetom i članovima Radne grupe, a u konsultacije su, kao pridruženi članovi, bili uključeni i predstavnici drugih ministarstava i državnih organa. Zajedničkim radom postigli su kompromis u cilju poboljšanja Predloga zakona i to uvođenjem novih termina i preciziranjem definicija postojećih, čime je usaglašen značajan dio spornih pitanja. Istakao je da određeni predlozi predstavnika nevladinog sektora u ovom trenutku nijesu mogli biti prihvaćeni zbog neusaglašenosti sa već postojećim normama u drugim oblastima, o čemu su predstavnici nevladinog sektora informisani. Donošenje ovog zakona smatra važnim i mišljenja je da će to biti instrument koji će im omogućiti da sugerišu ostalim ministarstvima da pristupe izmjenama i dopunama određenih propisa radi usaglašavanja sa ovim zakonom. Ministar je iskazao otvorenost za nastavak saradnje.

Velibor Bošković, predstavnik Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore je upoznao poslanike sa Dopisom koji je izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore, Marina Vujačić uputila Odboru, navodeći da zbog prethodno preuzetih obaveza nije bila u mogućnosti da učestvuje na sjednici. Naglasio je da su od četvrtka, 11. juna 2015. godine pregovarali sa predstavnicima Ministarstva za ljudska i manjinska prava i ostalim članovima Radne grupe i na tri održana sastanka u određenoj mjeri usaglasili poboljšanje postojećih ili dodavanje novih normi, čime je kvalitet Predloga zakona poboljšan. Takođe, izrazili su zadovoljstvo zbog shvatanja važnosti i spremnosti za unapređenje teksta Predloga zakona. Za predloge koji nijesu usaglašeni na nivou Ministarstva zbog nenadležnosti ili nemogućnosti prihvatanja određenih normi u ovom Predlogu zakona zbog suprotnosti sa već postojećim normama u drugim oblastima, predstavnik Udruženja mladih sa hendikepom je najavio da će poslanicima predložiti amandmane. Naveo je da se vezivanjem primjene ovog zakona za propise iz pojedinačnih oblasti shvatilo da ti propisi nijesu u skladu sa standardima ljudskih prava osoba sa invaliditetom i da ukoliko se ne izmijene, ne samo da će se nastaviti diskriminacija po osnovu invaliditeta u tim oblastima, već ni ovaj Zakon neće omogućiti zaštitu od diskriminacije. Ocijenio je da je u što kraćem roku, uz obaveznu, konstantnu i blisku saradnju sa predstavnicima organizacija osoba sa invaliditetom, neophodno uraditi detaljnu analizu propisa u svim oblastima u kojima je ovim Predlogom zakona garantovana zabrana i zaštita od diskriminacije po osnovu invaliditeta, a nakon toga pristupiti izmjenama tih propisa.

Milisav Korać, izvršni direktor Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Naša inicijativa" je ocijenio da ovim Predlogom zakona neće biti riješeni svi problemi osoba sa invaliditetom, ali je generalno zadovoljan predloženim rješenjima, uz nadu da će se u praksi primjenjivati.

Članica Odbora i ujedno članica Radne grupe za izradu Nacrta zakona, Snežana Jonica je istakla da je iskazana izuzetno dobra volja organizacija koje se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom koje su učestvovala u izradi Nacrta zakona, kao i maksimalna spremnost Ministarstva za ljudska i manjinska prava za usaglašavanjem određenih normi kako bi se, koliko je to moguće u ovoj fazi, poboljšao Predlog zakona. Potvrdila je da su određene norme usaglašene između Ministarstva za ljudska i manjinska prava i organizacija koje se bave zaštitom prava lica sa invaliditetom i predloženi su Amandmani koje bi trebalo da podnese Odbor za ljudska prava i slobode. Ukazala je na problem tzv. upućujućih normi i potrebu izmjene određenih propisa, s obzirom da pojedine norme ovog Predloga zakona upućuju na zakone u kojima iste nijesu sadržane. Ove norme su mogle biti obrisane iz Predloga zakona ili da budu sadržane u njemu, ali uz potrebu da se zajedno učini napor da što prije proizvedu pravno dejstvo tako što će se insistirati da se što prije izmijene i dopune određeni zakoni. U tom kontekstu,

predložila je članovima Odbora da podrže Predlog zakona, uz devet Amandmana Odbora. Takođe, predložila je da povodom rasprave o Predlogu zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom Odbor predloži Skupštini Crne Gore da donese Zaključak kojim obavezuje Vladu Crne Gore da uradi analizu svih propisa koji definišu prava osoba s invaliditetom u oblastima koje definiše Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom, a koje su obuhvaćene i ovim zakonom, i to u oblastima: informacija i elektronskih komunikacija, saobraćaja, samostalnog života i života u zajednici, porodičnih i bračnih odnosa, zatim zakoni koji definišu pravnu, poslovnu i procesnu sposobnost, kao i u oblastima: obrazovanja i stručnog osposobljavanja, zdravstvene zaštite, socijalne i dječije zaštite i adekvatnog životnog standarda i u oblasti političkog i javnog života. Takođe, potrebno je obavezati Vladu Crne Gore da u što kraćem roku pripremi predloge izmjena zakona iz oblasti saobraćaja, zdravstvene zaštite i socijalne i dječije zaštite, te da u svim fazama izrade ovih propisa budu uključeni predstavnici organizacija lica sa invaliditetom i Odbora za ljudska prava i slobode. Smatra da će se na taj način prevazići problem upućujućih normi, ali i pokazati spremnost da se ovim Zakonom započne sa usklađivanjem propisa sa Konvencijom UN o pravima osoba s invaliditetom.

Odbor je jednoglasno odlučio da podnese devet Amandmana na Predlog zakona.

Sa Amandmanima Odbora (9) se saglasio predstavnik predlagača, ministar za ljudska i manjinska prava dr Suad Numanović.

Nakon rasprave Odbor za ljudska prava i slobode je jednoglasno (sa sedam glasova „za“) podržao Predlog zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i predložio Skupštini da ga usvoji.

“Za” Predlog zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom glasali su: dr Halil Duković, doc.dr Srđa Popović, Husnija Šabović, Rešad Sijarić, Snežana Jonica, mr Dritan Abazović i Zoran Miljanić.

Takođe, Odbor je jednoglasno prihvatio Zaključak, po kojem se Vlada Crne Gore obavezuje da uradi analizu svih propisa koji definišu prava osoba s invaliditetom u oblastima koje definiše Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom, a koje su obuhvaćene i ovim zakonom, kao i da u što kraćem roku pripremi predloge izmjena zakona iz oblasti saobraćaja, zdravstvene zaštite i socijalne i dječije zaštite, te da u svim fazama izrade ovih propisa budu uključeni predstavnici organizacija lica sa invaliditetom i Odbora za ljudska prava i slobode. Odbor je predložio Skupštini da navedeni Zaključak usvoji.

Nakon rasprave, Odbor za ljudska prava i slobode je u skladu sa članom 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnio Skupštini

IZVJEŠTAJ

O RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE LICA SA INVALIDITETOM, koji je podnijela Vlada Crne Gore

Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, kao matični odbor, na 53. i nastavku 53. sjednice, održanim 11. i 17. juna 2015. godine razmotrio je PREDLOG ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE LICA SA INVALIDITETOM, koji je podnijela Vlada Crne Gore.

Cijeneći važnost saradnje subjekata koji se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom i potrebu da se na što kvalitetniji način reguliše ova oblast, na sjednici Odbora, pored predstavnika predlagača, po pozivu, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, učestvovali su

sekretar Savjeta za zaštitu od diskriminacije-savjetnik predsjednika Vlade Crne Gore, predstavnici međunarodnih organizacija sa sjedištem u Crnoj Gori i predstavnici nevladinih organizacija koje se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom.

Predstavnik predlagača, ministar za ljudska i manjinska prava dr Suad Numanović je obrazložio Predlog zakona navodeći da je osnovni razlog za donošenje Zakona potreba za usaglašavanjem zakonske regulative, posebno sa izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije iz 2014. godine, kao i evropskim zakonodavstvom. Naglasio je da je kao kompromisno rješenje prihvaćeno da ovaj Predlog zakona u ovom momentu bude razmatran u ovoj formi. Od oblika diskriminacije koji su utvrđeni ovim zakonom, posebno je izdvojio govor mržnje i omalovažavanje. Kao značajnu novinu, istakao je uvođenje kaznenih odredbi u Predlog zakona.

Tokom sveobuhvatne i sadržajne rasprave na **53. sjednici**, ukazano je da je Predlog zakona u mnogome izmijenjen u odnosu na Nacrt, kao i da članovi Radne grupe za izradu Nacrta nijesu bili upoznati sa utvrđenim tekstom i da Savjet za brigu o licima sa invaliditetom nije imao mogućnost da raspravlja o predloženim rješenjima prije upućivanja Predloga zakona na Vladu. S obzirom da lica koja treba da budu korisnici predloženog zakona, a koja su bila članovi Radne grupe za njegovu pripremu, nijesu bila informisana o utvrđenom tekstu Predloga, obesmišljen je koncept saradnje i primjene prava, zbog čega je bilo neophodno uspostaviti prethodni partnerski odnos. Na sjednici je istaknuta ocjena predstavnika organizacija koje se bave zaštitom prava lica sa invaliditetom da Predlog zakona u značajnoj mjeri predviđa lošija rješenja od onih sadržanih u Nacrtu.

Uzimajući u obzir navedeno, kao i nezadovoljstvo lica sa invaliditetom kao krajnjih korisnika na koje se predloženi tekst odnosi, u cilju utvrđivanja **kvalitetnog zakona koji će garantovati puno poštovanje prava osoba s invaliditetom**, Odbor je na 53. sjednici donio Zaključak, o kojem je obavijestio Kolegijum Predsjednika Skupštine Crne Gore, u kome je Ministarstvu za ljudska i manjinska prava dao rok od sedam dana tokom kojih će uz konsultacije sa organizacijama koje se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom raditi na poboljšanju teksta Predloga zakona kako bi se, na zadovoljstvo onih čija prava reguliše, unaprijedio, što je trebalo da bude njegova osnovna svrha. Zatraženo je i da se Odboru dostavi mišljenje predstavnika nevladinih organizacija koje se bave zaštitom prava lica sa invaliditetom.

Nakon obavljenih konsultacija između predstavnika Ministarstva za ljudska i manjinska prava, nevladinih organizacija koje se bave zaštitom prava lica sa invaliditetom i članova Radne grupe zadužene za izradu Nacrta zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, **na nastavku 53. sjednice, održanom 17. juna 2015. godine** članovi Odbora za ljudska prava i slobode upoznati su da je u intenzivnoj komunikaciji navedenih subjekata usaglašen veliki broj spornih pitanja i definisani određeni predlozi u cilju poboljšanja teksta Predloga zakona, uvođenjem novih termina i preciziranjem pojedinih već definisanih pojmova, čime je kvalitet Predloga zakona poboljšan.

Ministar za ljudska i manjinska prava dr Suad Numanović je istakao da su, u cilju poboljšanja teksta Predloga zakona, usaglasili veliki broj spornih pitanja, a da određeni predlozi predstavnika nevladinog sektora u ovom trenutku nijesu mogli biti prihvaćeni zbog neusaglašenosti sa već postojećim normama u drugim oblastima. Iskazao je otvorenost za nastavak saradnje.

Predstavnici organizacija koje se bave zaštitom prava lica sa invaliditetom izrazili su zadovoljstvo saradnjom sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, naglasivši da je prethodnih dana, na tri održana sastanka, u određenoj mjeri usaglašeno poboljšanje postojećih ili

dodavanje novih odredbi, čime je kvalitet Predloga zakona poboljšana. Takođe su izrazili zadovoljstvo zbog shvatanja važnosti, ali i spremnosti Ministarstva za unapređenje teksta Predloga zakona. Ocijenili su da je, u što kraćem roku, uz obaveznu konstantnu i blisku saradnju sa predstavnicima organizacija za zaštitu prava osoba sa invaliditetom neophodno uraditi detaljnu analizu propisa u svim oblastima u kojima je ovim Predlogom zakona garantovana zabrana i zaštita od diskriminacije po osnovu invaliditeta, a nakon toga pristupiti izmjenama tih propisa.

Nakon obrazloženja predstavnika predlagača i veoma konstruktivne i sadržajne rasprave u kojoj su članovi Odbora upoznati sa usaglašenim stavovima predstavnika Ministarstva za ljudska i manjinska prava i organizacija koje se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom, **Odbor je jednoglasno** (sa sedam glasova "za") **podržao** Predlog zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i predlaže Skupštini **da ga usvoji** sa devet Amandmana koje je Odbor podnio:

Amandman I

U članu 2 stav 2 Predloga Zakona, riječ „ograničenjima“ zamjenjuje se riječju „barijerama“.

Amandman II

U članu 3 uvodna rečenica mijenja se i glasi:
„Ovaj zakon se zasniva na sljedećim načelima:” i dalje kako slijedi.

Amandman III

U članu 8 stav 1 tačka 4 mijenja se i glasi:
„4) Brajevo pismo je reljefno pismo za lica s oštećenjem vida;“

Amandman IV

Nakon člana 9 Predloga zakona dodaje se novi član koji glasi:

“Grupisanje Član 10

Diskriminacijom po osnovu invaliditeta smatra se svako grupisanje koje je planirano, sistemsko ili kontinuirano izdvajanje lica ili grupe lica sa invaliditetom i njihovo spajanje u jednu ili više grupa u određenoj situaciji, kada se u istoj ili sličnoj situaciji to izdvajanje i spajanje ne vrši sa drugim licem ili grupom lica.”

Dodavanjem novog člana 10 u Predlogu zakona potrebno je izvršiti prenumeraciju članova od člana 10 do člana 34.

Amandman V

U članu 10 stav 1 Predloga zakona poslije riječi „upotrebi“ dodaju se riječi: „i u prostorima i površinama javne namjene“.

U stavu 3 tačka 2 poslije riječi „mobilijara“ dodaju se riječi: „ili pristupačnih toaleta“

U stavu 3 tačka 2 riječ „namijenjenog” zamjenjuje se riječju „namijenjenih”.

Amandman VI

U članu 13 stav 1 Predloga zakona poslije tačke 4 dodaje se nova tačka koja glasi:

„5) povećanje cijene javnih i privatnih dobara i usluga usljed uvećanih troškova neposredno proisteklih iz pružanja javnih i privatnih dobara i usluga licu ili grupi lica sa invaliditetom.“

Amandman VII

U članu 22 stav 1 Predloga zakona dodaje se nova tačka koja glasi:

„1) nepreduzimanje i nesprovođenje mjera zdravstvene zaštite za rano otkrivanje, tretman, rehabilitaciju i rehabilitaciju smetnje u razvoju radi smanjenja stepena invaliditeta.“

Dodavanjem nove tačke 1 potrebno je izvršiti prenumeraciju od tačke 1 do tačke 9.

Amandman VIII

U članu 28 stav 1 Predloga zakona dodaje se nova tačka koja glasi:

“1) izdvoji lice ili grupu lica s invaliditetom i spoji ih u jednu ili više grupa u određenoj situaciji, kada se u istoj ili sličnoj situaciji to izdvajanje i spajanje ne vrši sa drugim licem ili grupom lica. (član 10)” .

Dosadašnja tačka 1 postaje tačka 2.

Poslije dodate tačke 2 dodaje se nova tačka koja glasi:

“3) poveća cijenu javnih i privatnih dobara i usluga uslijed uvećanih troškova neposredno proisteklih iz pružanja javnih i privatnih dobara i usluga licu ili grupi lica sa invaliditetom (član 14 tačka 5);“

Dosadašnje tačke 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 postaju tačke 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Poslije prenumerisane tačke 10 dodaje se nova tačka koja glasi:

“11) ne preduzme i ne sprovede mjere zdravstvene zaštite za rano otkrivanje, tretman, rehabilitaciju i rehabilitaciju smetnje u razvoju radi smanjenja stepena invaliditeta (član 23 tačka 1);“

Dosadašnje tačke 9,10,11 postaju tačke 12,13,14.

Amandman IX

U članu 29 Predloga zakona poslije riječi “mobilijar” dodaju se riječi: “ili pristupačni toalet” .

Sa Amandmanima Odbora (devet) saglasio se predstavnik predlagača, pa isti, shodno članu 150 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postaju sastavni dio teksta Predloga zakona.

Takođe, povodom razmatranja Predloga zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, Odbor za ljudska prava i slobode je na nastavku 53. sjednice jednoglasno (sa sedam glasova “za”), prihvatio sledeći **Zaključak** i predlaže Skupštini da ga usvoji:

Obavezuje se Vlada Crne Gore da:

1. uradi analizu svih propisa koji definišu prava osoba s invaliditetom u oblastima koje definiše Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima osoba s invaliditetom, a koje su obuhvaćene i ovim zakonom, i to u oblastima: informacija i elektronskih komunikacija, saobraćaja, samostalnog života i života u zajednici, porodičnih i bračnih odnosa, zatim zakoni koji definišu pravnu, poslovnu i procesnu sposobnost, kao i u oblastima: obrazovanja i stručnog osposobljavanja, zdravstvene zaštite, socijalne i dječije zaštite i adekvatnog životnog standarda i u oblasti političkog i javnog života;
2. u što kraćem roku pripremi predloge izmjena zakona iz oblasti saobraćaja, zdravstvene zaštite i socijalne i dječije zaštite, i
3. u svim fazama izrade navedenih propisa budu uključeni predstavnici organizacija lica sa invaliditetom i Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore.

Sjednica je završena u 12 sati i 55 minuta.

**ZAPISNIK SAČINILA
SEKRETAR ODBORA**
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković